

Zasebna potrošnja

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 7/2004

str. 13

Izbrani kazalci zasebne potrošnje	Stopnje rasti na letni ravni, realno v %				
	QI 03	QII 03	QIII 03	QIV 03	QI 04
Zasebna potrošnja ¹	1.8	3.3	3.0	3.6	3.7
Potrošnja gospodinjstev ¹	1.7	3.2	3.0	3.6	3.7
Potrošnja NPISG ¹	5.8	4.8	5.1	2.0	3.0
Dohodek gospodinjstev ^{2,3}	0.6	2.1	1.9	3.1	5.3
Posojila poslovnih bank prebivalstvu (stanje konec obdobja) ³	1.3	2.4	3.8	6.8	9.3
Varčevanje prebivalstva v bankah (stanje konec obdobja) ⁴	7.4	7.6	8.2	5.2	4.7
Uvoz proizvodov za široko potrošnjo ^{3,5}	-2.2	0.8	2.4	4.1	11.0
Bruto domači proizvod (BDP) ¹	2.2	2.1	2.3	2.5	3.7
Prispevek zasebne potrošnje k rasti BDP (v odstotnih točkah)	1.2	1.9	1.7	2.0	2.0

Viri podatkov: SURS, AJPES, MF, BS, preračuni UMAR. Opombe: ¹v stalnih cenah 2000, ²neto plače, drugi prejemki iz delovnega razmerja (prejemki po pogodbah o delu in po avtorskih pogodbah, povračila stroškov v zvezi z delom, drugi osebni prejemki), transferi posameznikom in gospodinjstvom, ³deflacijirano z indeksom cen življenjskih potrebščin, ⁴deflacijirano z indeksom cen življenjskih potrebščin in nominalnim efektivnim deviznim tečajem, ⁵izračunano iz podatkov v SIT.

Zasebna potrošnja, ki se krepi že od začetka lanskega leta, se je v prvem četrtletju letos medletno realno povečala za 3.7% in je k rasti BDP prispevala 2 odstotni točki (52.8%). SURS je ob objavi podatkov o BDP za letošnje prvo četrtletje hkrati znižal rast zasebne potrošnje za lansko prvo četrtletje, in sicer za 0.7 odstotne točke, ob enaki rasti BDP. Tako je dokaj visoka rast v prvem četrtletju letošnjega leta delno tudi posledica nižjega izhodišča iz preteklega leta.

Dohodek gospodinjstev se je v prvem četrtletju glede na isto obdobje lani povečal realno za 5.3%. Od tega se je masa neto plač po podatkih AJPES-a realno povečala za 4.0% (kar je najvišja rast po prvem četrtletju 2001), masa drugih prejemkov iz delovnega razmerja za 9.6%, transferi posameznikom in gospodinjstvom pa so se po podatkih KGBJF realno povečali za 5.2%. Medletna realna stopnja rasti **bančnih posojil**, ki se prav tako krepi že od konca prvega četrtletja lani, se je v prvem četrtletju letos povečala na 9.3%. V skladu z opisanim, se je **kazalec obremenjenosti prebivalstva z bančnimi posojili** (razmerje posojil glede na evidentirane prejemke, podatki BS) glede na lansko prvo četrtletje povečal z 2.7 na 2.9. Medtem se medletna realna stopnja rasti **varčevanja** znižuje in je konec prvega četrtletja znašala 4.7%. Posledično se je tudi **zadolženost prebivalstva** (posojila glede na varčevanje) povečala z 0.29 na 0.30.

Na povečano trošenje gospodinjstev v letošnjem prvem četrtletju nakazujejo tudi nekateri drugi kazalniki. **Uvoz proizvodov za široko potrošnjo** se je v prvem četrtletju na medletni ravni realno povečal kar za 11.0% (medtem ko je v tem obdobju lani upadel). Po podatkih DUNZ je bilo v prvih treh mesecih prvič registriranih za 17.6% več **osebnih avtomobilov** kot v istem obdobju lani. Tudi **obračunani DDV končnim potrošnikom** (DDV KP) se je v prvem četrtletju v primerjavi z istim obdobjem lani realno povečal za 6.9% (lani v enaki primerjavi zabeleženo medletno realno zmanjšanje) in je dosegel najvišjo rast po tretjem četrtletju 2002. Podatki BS o **prilivih in odlivih od potovanj** kažejo, da je bil porast izdatkov slovenskih gospodinjstev za potovanja v tujini v opazovanem obdobju nominalno kar 15.7-odstoten in je tako za 9.2 odstotne točke presegal povečanje izdatkov tujcev pri nas.

Tudi razpoložljivi podatki za **obdobje drugega četrtletja** nakazujejo na nadaljnjo krepitev trošenja gospodinjstev. V aprilu in maju se je medletna realna rast mase neto plač še povečala in je v povprečju znašala 4.2%, rast transferov pa je bila nekoliko počasnejša, in sicer 2.0-odstotna. Tudi ob koncu drugega četrtletja se nadaljuje trend povečevanja rasti posojil (10.6% medletno) in zniževanja rasti prihrankov v bankah (3.3%); zadolženost prebivalstva pa se je zaradi tega povečala na 0.31. Uvoz proizvodov za široko potrošnjo v aprilu beleži visok, 15.1-odstoten, medletni porast. Kljub rekordni, 23-odstotni, medletni rasti v drugem četrtletju lani, tudi letos beležimo pozitivno rast (3.2%) prvič registriranih osebnih avtomobilov. V aprilu in maju se je medletna rast DDV KP še naprej krepila in je v povprečju znašala 8.0%. Razlika v nominalnem porastu izdatkov za potovanja med rezidenti v tujini in nerezidenti pri nas se je v aprilu in maju še povečala - slovenska gospodinjstva so namreč v povprečju v tujini potrošila 18.4% več kot v istem obdobju lani, porast izdatkov tujcev pri nas pa je znašal le 6.6%.

Graf: Gibanje zasebne potrošnje in nekaterih agregatov

